

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ในครั้งนี้ วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดโรงเรียนและเพศของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาแนวทางสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยจากความคิดเห็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดโรงเรียนและเพศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ต่อเจตคติวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 49 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 16,935 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มจากประชากรแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) โดยวิธีการแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ตามอำเภอทุกอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 จากนั้นแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดโรงเรียน และเพศ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด .2545: 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตามสัดส่วนด้วยวิธีการจับสลาก

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ประกอบด้วย

2.1.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

2.1.2 ขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย ตามแผนแม่บทโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2538 -2540 (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 9) ใน 10 ด้าน ได้แก่ คนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย สถาปัตยกรรมไทย ภาษาไทย ประเพณีไทย มารยาทไทย จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม การเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วิถีครอบครัวไทย และวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ แนวทางในการ ส่งเสริม เจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามกลุ่มตัวอย่างการเก็บข้อมูล

4.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ไปยังโรงเรียนตามกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์รายละเอียดของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

4.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยประสานโดยตรงไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและส่งหนังสือขอบคุณโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.4 แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 100 เปอร์เซ็นต์ (Recheck 2 ครั้ง)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านขนาดโรงเรียน และเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาแจกแจง หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

2.1 หากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีเจตคติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีเจตคติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีเจตคติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีเจตคติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีเจตคติในระดับน้อยที่สุด

2.2 หาค่าปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 วิเคราะห์ความแปรปรวน(Analysis of Variance) โดยใช้การทดสอบค่า F - test (Two – way ANOVA) ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพบปฏิบัติสัมพันธ์จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Tukey (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

3. วิเคราะห์หาแนวทาง ส่งเสริม เจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นและนำเสนอเป็นค่าความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

1. วิเคราะห์โรงเรียนทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 375 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดกลาง มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 จำแนกเป็น เพศชาย 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และเพศหญิง 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 192 คนคิดเป็นร้อยละ 51.2 จำแนกเป็นเพศชาย 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และเพศหญิง 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

2. เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

2.1 พิจารณาโดยรวมและจำแนกตามเพศ พบว่า

เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยรวมทุกด้าน นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน
เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับได้ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านภาษาไทย ด้านมารยาทไทย ด้านการเคารพ
บิดมั้น ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านจริยธรรม
และค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทยด้านดนตรีไทย และ
ด้านนาฏศิลป์ไทย เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชายมีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับได้ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านภาษาไทย
ด้านมารยาทไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านการเคารพ บิดมั้น ในสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรม
ไทยด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิงมีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ
ได้ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านการเคารพ บิดมั้นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ด้านมารยาทไทย ด้านภาษาไทยด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย
ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทยด้านนาฏศิลป์ และ ด้านดนตรีไทย เป็นอันดับสุดท้าย
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1.1 ด้านดนตรีไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด
1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 ข้อแรก ดังนี้ เครื่องดนตรีไทย
เป็นสิ่งที่มีความควรแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและ
อนุรักษ์ดนตรีไทย เพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความควรเข้าไปศึกษารับรู้และอนุรักษ์ไว้ จะหา
โอกาสฝึกหัดเล่นเครื่องดนตรี เช่น แคน พิณ โปงลาง เป็นต้น และจะหาโอกาสฝึกหัดขับร้อง
หมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยด้านดนตรีไทย อยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับ

จากสูงไปห้าตัว 3 ข้อแรก ดังนี้ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย เพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรเข้าไปศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ และ จะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่ง หรือหมอลำ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านดนตรีไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปห้าตัว 3 ข้อแรก ดังนี้ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย เพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรเข้าไปศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ และจะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่ง หรือหมอลำ เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.2 ด้านนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เรียงลำดับจากสูงไปห้าตัว 3 ข้อแรก ดังนี้ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า มีความรู้สึกที่สนุกสนานเมื่อได้ชม หมอลำ รำวง รำเซิ้ง และ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชายมีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เรียงลำดับจากสูงไปห้าตัว 3 ข้อแรก ดังนี้ นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า มีความรู้สึกที่สนุกสนานเมื่อได้ชม หมอลำ รำวง รำเซิ้ง และ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปห้าตัว 3 ข้อแรก ดังนี้ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ และ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.3 ด้านสถาปัตยกรรมไทยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ เจดีย์ โบสถ์วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า จะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทย และ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านสถาปัตยกรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า จะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทย บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า และ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ เจดีย์โบสถ์วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า จะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทยและหากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.4 ด้านภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทย ควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย คนไทยทุกคนต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด และ งานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่ เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านภาษาไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับ

จากสูงไปห้าคำ 3 ข้อแรก ดังนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทย ควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง คนไทยทุกคนต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด และงานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อเรียงลำดับจากสูงไปห้าคำ 3 ข้อแรก ดังนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทย ควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด จะตั้งใจฝึกฝนการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และงานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่ เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.5 ด้านประเพณีไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปห้าคำ 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา ตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา การจัดงานเทศกาลต่างๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทงให้ประ โยชนต่อคนไทยจริง และ การทำบุญวันคล้ายวันเกิดเป็นสิ่งที่คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านประเพณีไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และ อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปห้าคำ 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา การทำบุญเนื่องในวันต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรอนุรักษ์ประเพณีไว้ การจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทงให้ประ โยชนต่อคนไทยจริง และ การทำบุญวันคล้ายวันเกิดเป็นสิ่งที่คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านประเพณีไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 14 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปห้าคำ 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา ตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา การจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทงให้ประ โยชนต่อคนไทยจริง และ การทำบุญวันคล้ายวันเกิดเป็นสิ่งที่ คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.6 ด้านมารยาทไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การแสดงความเคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบ ครู อาจารย์ หรือ ผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ แสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่พึงงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ และ ความพยายามที่จะปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจําแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านมารยาทไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การแสดงความเคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การประพฤติปฏิบัติ แสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่พึงงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ และความพยายามที่จะปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านมารยาทไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การแสดงความเคารพ บิดามารดาครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ แสดงความเคารพการยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่พึงงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ และ ความพยายามที่จะปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.7 ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นสิ่งที่ดีควรส่งเสริม การคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัครสมานสามัคคี เป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ และ จะส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับดี ทำชั่วยอมได้รับชั่ว เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจําแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับที่ 3 ข้อแรก ดังนี้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดี ควรส่งเสริม การคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัคปรสามานสามัคคี เป็นสิ่งที่คิน่าปฏิบัติ และ จะส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับดี ทำชั่วยอมได้รับชั่ว เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับที่ 3 ข้อแรก ดังนี้ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดีควรส่งเสริม นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ มีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ ยินดีส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มนักเรียนที่ทำงานด้วยความสมัคปรสามานสามัคคี และมีการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ และ จะส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับดี ทำชั่วยอมได้รับชั่ว เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.8 ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับที่ 3 ข้อแรก ดังนี้ การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติ การประดับธงประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวการเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ พลเมืองที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎหมาย บุคคลผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญ และ ผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญ เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับที่ 3 ข้อแรก ดังนี้ การประดับธงประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวการเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ พลเมืองที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติ และหากถึงเวลาที่ท่านจะต้องเสียภาษีแล้วจะไม่คิดหาวิธีหลีกเลี่ยงภาษีอย่างแน่นอน เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านการเคารพ ชีตมันในสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 ข้อแรก ดังนี้ การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ การประดับธงประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวการเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ พลเมืองที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และ ผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญ เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.9 ด้านวิถีครอบครัวไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ บุตรต้อง ประณินับดี และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ และเป็นสามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 36 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ บุตรต้อง ประณินับดี และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ และเป็นสามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ บุตรต้องประณินับดีและให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ และเป็นสามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า เป็นอันดับสุดท้าย

2.1.10 ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 ข้อแรก ดังนี้ การรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาดินน้ำลำธาร วรรณกรรมของไทยเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา สุภาษิตคำพังเพยที่บรรพบุรุษได้ให้ไว้มีคุณค่าใช้ได้ สถานการณ์

ปัจจุบัน และการทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาจำแนกตามเพศพบว่า

นักเรียนเพศชาย มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ สุภามิต คำพังเพยที่บรรพบุรุษได้ให้ไว้มีคุณค่าใช้ได้ ในสถานการณ์ปัจจุบัน เทศกาลงานประเพณีต่างๆ ที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบสานมา มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธาร และการทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนเพศหญิง มีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ ศิลปกรรมต่าง ๆ ของไทยมีคุณค่าควรพัฒนารักษาไว้ การทำหัตถกรรมสิ่งทอต่าง ๆ ของคนไทยเป็นสิ่งที่มีความควรสนับสนุนให้คงอยู่ตลอดไป การรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธาร และ วิธีการรักษาแบบคนโบราณสามารถรักษาโรคได้ เป็นอันดับสุดท้าย

2.2 พิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียน

โดยรวมทุกด้าน

โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 มีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ระดับมาก 9 ด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านภาษาไทย ด้านมารยาทไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทย ด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ไทย เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 มีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านมารยาทไทย ด้านภาษาไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทย ด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ เป็นอันดับสุดท้าย พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.2.1 ด้านดนตรีไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ชื่อ ระดับมาก 9 ชื่อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ชื่อแรก ดังนี้ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย เพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความควรเข้าไปศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ และจะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ชื่อ ระดับมาก 8 ชื่อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ชื่อแรก ดังนี้ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย เพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความควรเข้าไปศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ และจะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.2 ด้านนาฏศิลป์

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งหมด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ชื่อแรก ดังนี้ นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีความค่า นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลีเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีความค่า ท่านมีความรู้สึกว่า สนุกสนานเมื่อได้ชม หมอลำ รำวง รำเซิ้ง และ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ชื่อ และ อยู่ในระดับมาก 5 ชื่อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ชื่อแรก ดังนี้ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลีเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีความค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีความค่า จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ลีเก ละคร รำ ระบำ และ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซิ้ง เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.3 ด้านสถาปัตยกรรมไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ชื่อ ระดับมาก 5 ชื่อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ชื่อแรก ดังนี้ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารค์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีความค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีความค่า ท่านจะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร

ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทย และ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า ท่านจะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทย และ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.4 ด้านภาษาไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทย ควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย คนไทยทุกคนต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน และ งานเขียนหรือ การพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่ เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทย ควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย คนไทยทุกคนต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน และงานเขียนหรือ การพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้ อยู่ เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.5 ด้านประเพณีไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ ระดับมาก 8 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเลื่อมใสศรัทธา มารดา ยามแก่ชรา ท่านตั้งใจจะเลื่อมใสศรัทธา มารดา ยามแก่ชรา อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทง ให้ประโยชน์ต่อคนไทยจริง การสมรสแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นสิ่งที่ดี และ การทำบุญวันคล้ายวันเกิดเป็นสิ่งที่คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 13 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา ท่านตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาตามแก่ชรา การจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทง ให้ประโยชน์ต่อคนไทยจริง การทำบุญเนื่องในวันต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรอนุรักษ์ประเพณีไว้ และ ชายไทย เมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์แล้วควรจะบวชตามประเพณีไทย เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.6 ด้านมารยาทไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และ ระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การแสดงความเคารพ บิดามารดาครูอาจารย์หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรแก่การประพฤติปฏิบัติ แสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่ดีงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ และ ความพยายามที่จะปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การแสดงความเคารพ บิดามารดาครูอาจารย์หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรแก่การประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ แสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่ดีงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ และ ความพยายามที่จะปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.7 ด้านจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และ ระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่สมควรส่งเสริม การคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบคอบ ความสามัคคีเป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ และ จะส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับดี ทำชั่วยอมได้รับชั่ว เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่สมควรส่งเสริม นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์

สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ การคิด และการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัครสมานสามัคคี เป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ และ จะส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดีย่อมได้รับดี ทำชั่วย่อมได้รับชั่ว เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.8 ด้านการเคารพ ยึดมั่น ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และ ระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่สมควรปฏิบัติ การประดับธงประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวการเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ โดยสม่ำเสมอ พลเมืองที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และ หากถึงเวลาที่ท่านจะต้องเสียภาษีแล้ว จะไม่คิดหาวิธีหลีกเลี่ยงภาษีอย่างแน่นอน เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และ ระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่สมควรปฏิบัติ การประดับธงประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ พลเมืองที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และ ผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญ เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.9 ด้านวิถีครอบครัวไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรธิดาต้องเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ บุตรต้องปรนนิบัติ และ ให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน และเป็นสามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และ ระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ บุตรต้อง ปรนนิบัติ และ ให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ สามีควรเป็นฝ่ายจัดหารายได้มาสู่ครอบครัวส่วนภรรยาควรเป็นผู้จับจ่ายใช้สอยดูแลบ้านเรือน และ เป็นสามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า เป็นอันดับสุดท้าย

2.2.10 ด้านวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย

โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และ ระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ สุภาพดี คำหึงเพยที่

บรรพบุรุษได้ให้ไว้มีคุณค่าใช้ได้ สถานการณ์ปัจจุบัน เทศกาลงานประเพณีต่างๆ ที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบสานมามีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธาร และ การทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับสุดท้าย

โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และ ระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 ข้อแรก ดังนี้ วรรณกรรมของไทย เป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด การทำหัตถกรรมสิ่งทอ ต่าง ๆ ของคนไทยเป็นสิ่งที่มีความควรสนับสนุนให้คงอยู่ตลอดไป การรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธาร และ การทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับสุดท้าย

2.3 พิจารณาจำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน

เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยโดยรวมทุกด้าน

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาค่าดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านมารยาทไทย ด้านภาษาไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านสถาปัตยกรรมไทย ด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านภาษาไทย ด้านประเพณีไทย ด้านมารยาทไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านสถาปัตยกรรม ด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านประเพณีไทย ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านภาษาไทย ด้านมารยาทไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรม ด้านดนตรีไทย และ ด้านนาฏศิลป์ เป็นอันดับสุดท้าย

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านประเพณีไทย

ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านมารยาทไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทยด้านนาฏศิลป์ และ ด้านดนตรีไทย เป็นอันดับสุดท้าย

2.3.1 ด้านดนตรีไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ทุกชื่ออยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย และจะหาโอกาสฝึกหัดเล่นเครื่องดนตรี เช่น แคน พิณ โปงลาง เป็นต้น ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย และเพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เราควรมหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย และเพลงไทยเดิมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเข้าไปศึกษารับรู้และอนุรักษ์ไว้ อยู่ในระดับ มาก ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ อยู่ในระดับ มาก

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องดนตรีไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาและอนุรักษ์ไว้ ท่านจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์ดนตรีไทย และจะหาโอกาสฝึกหัดเล่นเครื่องดนตรี เช่น แคน พิณ โปงลาง เป็นต้น ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหาโอกาสฝึกหัดขับร้องหมอลำ เช่น เพลงลูกทุ่งหรือหมอลำ

2.3.2 ด้านนาฏศิลป์ไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ทุกชื่ออยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเชิง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีความสำคัญ ท่านมีความรู้สึกรว่า สนุกสนานเมื่อได้

ชม หมอลำ รำวง รำเซ็ง และ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดง นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า และท่านมีความรู้สึกรู้ว่า สนุกสนานเมื่อได้ ชม หมอลำ รำวง รำเซ็ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า และจะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลอง ฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหา โอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย เช่น การแสดง โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง เป็นมรดกทางศิลปะที่มีคุณค่า และจะหาโอกาสเข้าไปศึกษาและทดลอง ฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ลิเก ละคร รำ ระบำ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะหา โอกาสเข้าไปศึกษาและทดลองฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น หมอลำ รำวง รำเซ็ง

2.3.3 ด้านสถาปัตยกรรมไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า ท่านจะส่งเสริมและ สนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรางค์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบ ไทย และบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้างตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้าง ตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า และท่านจะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูปปราสาทลักษณะของศิลปะแบบไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้าง ตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า และท่านชอบบ้านเรือน ดึก ที่อยู่อาศัย ที่ก่อสร้าง ให้มีลักษณะเป็นทรงไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หากมีเงินเพียงพอท่านจะสร้างที่อยู่อาศัย ของตนเองให้มีลักษณะเป็นทรงไทย

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ในดินแดนประเทศไทยมีคุณค่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่สร้าง ตามลักษณะสถาปัตยกรรมของไทยมีคุณค่า และท่านจะส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ลักษณะของศิลปะแบบไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ท่านชอบสิ่งก่อสร้างประเภท เจดีย์ โบสถ์ วิหาร ศาลา พระปรารักษ์ สถูป ปราสาท ที่ มีลักษณะเป็นทรงไทย

2.3.4 ด้านภาษาไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาไทยเป็น ภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทยควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง เป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย และคนไทยทุกคนต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้อง และชัดเจน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทน ภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษา ไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทยควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง คนไทยทุกคน

ต้องพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน และจะส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชน ไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่แล้ว

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทยควรศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย และจะตั้งใจฝึกฝนการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่แล้ว

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคุณค่าสำหรับคนไทยควรจะศึกษาและอนุรักษ์อย่างจริงจัง การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเป็นการรักษาคุณค่าของภาษาไทย และจะตั้งใจฝึกฝนการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานเขียนหรือการพูดในที่ชุมชนไม่ควรใช้ภาษาอื่นแทนภาษาไทยเมื่อมีคำไทยใช้อยู่แล้ว

2.3.5 ด้านประเพณีไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา และการทำบุญเนื่องในวันต่างๆเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ควรอนุรักษ์ประเพณีไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำบุญวันคล้ายวันเกิดของท่านเป็นสิ่งที่คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา การจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทง เป็นการรักษาประเพณีอันดีงามของไทย และ การทำบุญเนื่องในวันต่างๆเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ควรอนุรักษ์ประเพณีไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชายไทยเมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์แล้วควรจะบวชตามประเพณีไทย

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่

บุคลิกต้องเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา ท่านตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา และการจัดงานเทศกาลต่างๆของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทง เป็นการรักษาประเพณีไทยอันดีงาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำบุญ วันคล้ายวันเกิดของท่านเป็นสิ่งที่คนไทยควรปฏิบัติและรักษาไว้ให้ยาวนาน

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลิกต้องเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา ท่านตั้งใจจะเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อยามท่านแก่ชรา และการจัดงานเทศกาลต่างๆของไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ บุญบั้งไฟ วันลอยกระทง เป็นการรักษาประเพณีไทยอันดีงาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดงานแต่งงานของคนไทย ควรจะจัดตามแบบของประเพณีไทย

2.3.6 ด้านมารยาทไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงความเคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติ นักเรียนที่มีกิริยาอาการสุภาพเรียบร้อย เป็นบุคคลที่น่ายกย่องชื่นชม และเมื่อพบครู อาจารย์หรือผู้อาวุโสที่นำเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทุกคนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบุคลิกภาพในการเดิน การนั่ง ของท่านเป็นไปตามมารยาทไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงความเคารพบิดามารดาครูอาจารย์หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่นำเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ และการแสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่ดีงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพยายามที่ปฏิบัติตามแบบมารยาทไทยตลอดเวลา

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงความเคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่นำเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ และการแสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่ดีงามมีคุณค่าของไทยและ

ควรอนุรักษ์ไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพยายามที่ปฏิบัติตามแบบมารยาทไทย ตลอดเวลา

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงความเคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ หรือผู้อาวุโส ด้วยการไหว้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติ เมื่อพบครูอาจารย์หรือผู้อาวุโสที่น่าเคารพ แสดงความเคารพด้วยการไหว้เสมอ และการแสดงความเคารพ การยิ้มและต้อนรับผู้มาเยือนเป็นมารยาทที่พึงงามมีคุณค่าของไทยและควรอนุรักษ์ไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพยายามที่ปฏิบัติตามแบบมารยาทไทย ตลอดเวลา

2.3.7 ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจมีสัมมาคารวะ การคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัครสมานสามัคคี เป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ และการให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดีควรส่งเสริม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เมื่อเกิดความขัดแย้งในกลุ่มวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือ การแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดีควรส่งเสริม และการคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัครสมานสามัคคี เป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับผลดี ทำชั่วยอมได้รับผลแห่งความชั่ว

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดีควรส่งเสริม ที่สุด การคิดและการตัดสินใจด้วยความรอบครอบ ความสมัครสมานสามัคคี เป็นสิ่งที่ดีน่าปฏิบัติ และนักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับผลดี ทำชั่วยอมได้รับผลแห่งความชั่ว

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลอื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งที่สมควรส่งเสริม นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจมีสัมมาคารวะผู้ใหญ่ และทุกคนควรส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มนักเรียนที่ทำงานด้วยความสมัครสมานสามัคคี และมีการตัดสินใจด้วยความรอบ ค้อมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลผู้มีความคิดที่ว่า ทำดียอมได้รับผลดี ทำชั่วยอมได้รับผลแห่งความชั่ว

2.3.8 ด้านการเคารพยึดมั่น ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่ การประดับธงตราสัญลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการแสดงความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ และพลเมืองที่ควรปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือเมื่อถึงเวลาที่จะต้องเสียภาษีแล้วควรไม่คิดหาวิธีหลีกเลี่ยงภาษี

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก การประดับธงตราสัญลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการแสดงความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ ที่สุด พลเมืองที่ควรปฏิบัติตามกฎหมาย และการปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่นำยกย่องสรรเสริญ ถึงความซื่อสัตย์สุจริต

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ บุคคลผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นบุคคลผู้นำยกย่องสรรเสริญ และการประดับธงตราสัญลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการแสดงความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือบุคคลผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่นำยกย่องสรรเสริญถึงความซื่อสัตย์สุจริต

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาค่า 3 อันดับแรก ได้แก่

การปฏิบัติตามกระแสพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติ การประดับธงตราสัญลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการแสดงความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ และพลเมืองที่ดีต้อง ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลผู้เสียภาษีเป็นบุคคลที่นำยกย่องสรรเสริญ ถึงความซื่อสัตย์สุจริต

2.3.9 ด้านวิถีครอบครัวไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ การเคารพเชื่อฟังตามลำดับความอาวุโสเป็นสิ่งที่ดีควรอนุรักษ์ไว้ และครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้าภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก บุตรต้องปรนนิบัติ และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน สามีภรรยาช่วยกันหารายได้เลี้ยงครอบครัว และจับจ่ายอย่างประหยัด และครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้าภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวเป็นครอบครัวที่น่ายกย่องสรรเสริญ และบุตรต้อง ปรนนิบัติ และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คือ สามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้าภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก บุตรต้อง ปรนนิบัติ และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถของตน บุตรธิดาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ และสามีภรรยาช่วยกันหารายได้เลี้ยงครอบครัวและจับจ่ายอย่างประหยัด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามีเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้าภรรยาเป็นช้างเท้าหลัง

2.3.10 ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ สุภาพชน คำพังเพย

ที่บรรพบุรุษได้ให้ไว้มีคุณค่าใช้ได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ ที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบสานมามีประโยชน์และคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของคนไทย และการดูแลรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธารเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

นักเรียนชายในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก วรรณกรรมของไทยเป็นสิ่งที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้ สุภานิต คำพังเพยที่บรรพบุรุษได้ให้ไว้มีคุณค่าใช้ได้ ในสถานการณ์ปัจจุบัน และเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ ที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบสานมามีประโยชน์และคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของคนไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศิลปกรรมต่าง ๆ ของไทยเป็นมรดกที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก การดูแลรักษาป่าไม้และปลูกป่าเพิ่มเป็นการรักษาต้นน้ำลำธารเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ศิลปกรรมต่าง ๆ ของไทยเป็นมรดกที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้ และวรรณกรรมของไทยเป็นสิ่งที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คือ ยาสมุนไพรของไทยรักษาโรคได้ และ วิธีการรักษาแบบคนโบราณสามารถรักษาโรคได้

นักเรียนหญิงในโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ศิลปกรรมต่าง ๆ ของไทยเป็นมรดกที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้ งานหัตถกรรมสิ่งทอต่าง ๆ ของคนไทยเป็นสิ่งที่มีความควรสนับสนุนให้คงอยู่ตลอดไป และวรรณกรรมของไทยเป็นสิ่งที่มีความควรแก่การศึกษาและรักษาไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำการเกษตรด้วยแรงงานสัตว์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและเพศที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองคาย เขต 1

3.1 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ และ ขนาดโรงเรียนที่มีต่อระดับเจตคติต่อ
วัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาหนองคาย เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. โดยรวม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียนต่อเจตคติต่อ
วัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 พิจารณารายคู่ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียน
เพศชายโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิง
โรงเรียนขนาดกลาง และนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิง
โรงเรียนขนาดใหญ่

2. เมื่อพิจารณารายด้าน ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียนต่อ
เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ด้านประเพณีไทย
ด้านมารยาทไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านการเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านวิถีครอบครัวไทย และ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

3. เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียนต่อ
เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ด้านดนตรีไทย
พิจารณารายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นักเรียนเพศชายโรงเรียน
ขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดใหญ่ และนักเรียนเพศชายโรงเรียน
ขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดใหญ่

4. เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียน
ต่อเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ด้านนาฏศิลป์ไทย
พิจารณารายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นักเรียนเพศชายโรงเรียน
ขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนเพศชายโรงเรียน
ขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดกลาง และนักเรียนเพศชายโรงเรียน
ขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดใหญ่

5. เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียน
ต่อเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ด้านสถาปัตยกรรมไทย

พิจารณารายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดกลาง

6. เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียน ต่อเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่3 และช่วงชั้นที่4 ด้านภาษาไทย พิจารณารายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดกลาง และนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับนักเรียนเพศหญิงโรงเรียนขนาดใหญ่

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการ ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อ วัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

4.1 ด้านดนตรีไทย พบว่า ควรส่งเสริมให้นักเรียนเล่นดนตรีไทยอย่างน้อยคนละ 1-2 ชิ้น เพื่อให้นักเรียน ได้มีการสืบสานดนตรีไทยไว้ ควรมีการจัดแข่งขันประกวดดนตรีไทยในระดับชั้นเพื่อส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ได้สนใจดนตรีไทยมากยิ่งขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นดนตรีไทย/ดนตรีพื้นบ้าน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนแต่ละห้องที่มีการเรียน การสอนด้านดนตรีไทยให้มากขึ้น และ ควรมีห้องซ้อมดนตรีไทยไว้ในโรงเรียน

4.2 ด้านนาฏศิลป์ไทย ควรจัดคาบกิจกรรมให้เพิ่มชุมนุมนาฏศิลป์ไทยเพื่อจะได้ให้ผู้ ที่สนใจได้เรียนเพิ่มมากขึ้น ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนาฏศิลป์ไทย นิทรรศการ งานประจำโรงเรียนแต่ครั้งควรเน้นการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มากกว่าการเดินประกอบ จังหวะ ควรจัดคาบเรียนในวิชานาฏศิลป์ไทยในตารางเรียนของนักเรียนทุกห้องให้ได้เรียนวิชา นาฏศิลป์ไทยอย่างน้อย 2 คาบ /สัปดาห์ ในตารางเรียน และ ควรให้นักเรียนรู้จักศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องโขนให้มากกว่านี้

4.3 ด้านสถาปัตยกรรมไทย ควรจัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษาตามสถาปัตยกรรม ต่างๆของไทย เช่น โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น เพื่อที่ให้นักเรียนได้เห็นถึงสถาปัตยกรรมของไทย และให้ได้รู้จักอนุรักษ์สถาปัตยกรรมไทยไว้ ควรมีการจัดอบรมนอกสถานที่ ให้นักเรียนได้ ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น วัด เจดีย์ ลายแกะสลักตามผนังวัด เพื่อที่จะได้นำมาเป็นสื่อ การเรียนการสอนวิชาศิลปะ ควรส่งเสริมด้านศิลปะต่างๆและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ สถาปัตยกรรมรวมทั้งให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม โรงเรียนจัดการประกวดเกี่ยวกับงานศิลปะและ

สถาปัตยกรรมไทย ให้นักเรียนที่สนใจในด้านนี้ทำงานที่ตนชอบและส่งเข้าประกวดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กสนใจด้านนี้ นำความรู้ของตนให้คนอื่นรับรู้

4.4 ด้านภาษาไทย ควรส่งเสริมให้จัดนิทรรศการต่างๆเกี่ยวกับภาษาไทยในโอกาสต่างๆตามสมควร เช่น วันภาษาไทย วันสุนทรภู่ เป็นต้น ควรส่งเสริมให้มีการเพิ่มเติมหลังเลิกเรียน วันละ 1 ชั่วโมง และมีการประเมินว่ามีการพัฒนาขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการเรียนภาษามากกว่าภาษาต่างประเทศ รวมถึงการฝึกพูด อ่าน เขียน ควรจัดให้มีห้องหม่อภาษาขึ้นเพื่อให้นักเรียนผู้ขาดทักษะด้านภาษาไทยได้ไปพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การออกเสียง ไม่ชัด เป็นต้น

4.5 ด้านประเพณีไทย ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีต่าง ๆ เช่น ให้นักเรียนเข้าร่วมขบวนประเพณีออกพรรษา เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รักษาประเพณีไทยเอาไว้ ควรให้จังหวัดจัดประเพณีส่งเสริมด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ คือ จัดเป็นงานแบบสนุกสนาน และนิทรรศการแบบข้อมูล ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีไทยร่วมกับชุมชนต่างๆที่อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน ควรจัดงานเกี่ยวกับประเพณีไทยให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนได้จัดเตรียมและนำเสนอผลงาน

4.6 ด้านมารยาทไทย ควรมีการจัดประกวดมารยาทไทย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในด้านมารยาทไทยมากขึ้น ควรส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้มารยาทไทย คือ ฝึกหรือปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ควรให้นักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีการประกวดมารยาทไทยในโรงเรียนทุกปีควรมีการจัดตั้งชุมนุมมารยาทไทยไว้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติตามมารยาทไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.7 ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ควรมีการปลูกฝังในเรื่องค่านิยมในการใช้โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการแต่งกายให้เหมาะสมแก่วัน ควรจัดให้เข้าหอประชุมในวันสุดสัปดาห์ อบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อที่จะได้ให้นักเรียนมีจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมกับนักเรียน ควรส่งเสริมให้ครอบครัวและโรงเรียนปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีความคิดที่ดี ประพฤติดี และค่านิยมที่เหมาะสม ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย และไม่ควรถามแฟชั่น ค่านิยมมากเกินไป

4.8 ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ เวลาเช้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้าให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดไม่ให้มีการหยอกล้อ หรือ คุยกัน ควรจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญ เช่น วันพ่อ วันแม่แห่งชาติ วันปิยมหาราช คือ ไปวางพวงมาลา จุดเทียนชัยเพื่อถวายป็นต้น ควรส่งเสริมให้มีการฝึกทำความเคารพและให้มีความรู้เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อที่จะให้เกิดความรัก เลื่อมใส และเคารพ

4.9 ด้านวิถีครอบครัวไทย ครอบครัวสมัยใหม่ควรยึดหลักบางข้อในสมัยก่อนมาใช้ เพื่อที่ทุกคนในครอบครัวและสังคมอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เช่น สามีนั่งกรรยาหนึ่ง บุตรีมีหน้าที่เรียนหนังสือ เป็นต้น ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือนตามวิถีครอบครัวไทย ควรให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ควรส่งเสริมกิจกรรมแบบครอบครัวโดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้นักลในครอบครัวทำงานร่วมกัน

4.10 ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ควรให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น มีการส่งเสริมในการเขียนป๊อปปูล่า การจักสาน การทำขนมไทย ฯลฯ เพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยอย่างพอเพียง ควรให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียน ได้คิดภูมิปัญญาไทยของแต่ละชั้นเรียนและให้โรงเรียนจัดนิทรรศการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน ในหัวข้อ 1 ห้องเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ ควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้แก่ชาวบ้านหรือผู้ที่ยังไม่มีรายได้ให้รู้จักการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนมาทำให้เกิดรายได้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจากสถาบันทางสังคมของไทยยังเข้มแข็งอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางครอบครัว สถาบันทางการศึกษา ซึ่งเป็นตัวหล่อหลอมวัฒนธรรมที่ดีงามให้กับเยาวชนเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากหลากหลายโครงการที่โรงเรียนแต่ละแห่งได้ให้ความสำคัญมากขึ้น เป็นต้นว่า โรงเรียนวิถิพุทธ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ล้วนแต่มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับดังกล่าว ยังคงมีระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยเช่นนี้ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้ ความเจริญก้าวหน้าของชาติ นั้น มีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรม เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากความเจริญงอกงามของวัฒนธรรมก็ย่อมเป็น ความเจริญงอกงามของชาติด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ เส็งประชา (2541 : 59) ที่กล่าวว่าวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความเป็น

อยู่ของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติมาก หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่งดงามที่เหมาะสมแล้ว สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านดนตรีไทย พบว่า อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจากดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติอย่างหนึ่ง ที่ได้รับการสืบทอดมาจกบรรพบุรุษ ดนตรีเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรม การถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีก็เหมือนกับการถ่ายทอดศิลปะทางด้านภาษา การแสดงสุนทรีเป็นจังหวะ ท่วงทำนองผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่คนไทยประดิษฐ์ขึ้น เพื่อความบันเทิงทางจิตใจ รวมไปถึงดนตรีพื้นเมือง ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้วคนไทยเป็นบุคคลที่มีนิสัยเรียบง่ายชอบสนุกสนาน โดยเฉพาะดนตรีพื้นเมืองอีสาน เช่น โปงลาง เป็นต้น แสดงออกถึงความสนุกสนานและมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ แสดงว่าคนไทยมีความเป็นสุนทรีศิลป์ควบคู่กับการดำเนินชีวิตเสมอมา ดังนั้น เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านดนตรีไทย จึงอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านนาฏศิลป์ไทย อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจากการประชาสัมพันธ์ของนาฏศิลป์ไทยที่ปรากฏให้เห็นตามสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อทางภาพยนตร์ เป็นต้น เด็กนักเรียนก็มีโอกาสเข้าถึงสื่อเหล่านี้พอสมควร อนึ่งการจัดการศึกษายังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีกิจกรรม ด้านนาฏศิลป์ไทยอยู่บ้าง ได้จัดตั้งวงดนตรีไทยและการแสดงนาฏศิลป์ไทย ประกอบกับเหตุผลที่คนไทยส่วนมากเป็นผู้มีสุนทรีศิลป์ ซึ่งการผ่อนคลายอารมณ์ด้วยการสัมผัสทำรำอ่อนช้อยงดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงมีดนตรีประกอบ แทรกอารมณ์หรือรำกับเพลงที่มีแต่ทำนอง เหล่านี้จึงทำให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยในด้านนาฏศิลป์เพิ่มขึ้น ดังนั้น เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านนาฏศิลป์ไทย จึงอยู่ในระดับมาก

4. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านสถาปัตยกรรมไทย อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจากสถาปัตยกรรมไทยเป็นสิ่งที่สำคัญของคนไทย เป็นศิลปะของไทยโดยแท้จริง มีลักษณะเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งได้ความคิดจากชาติอื่นบ้างและมีการปรับปรุงจนเป็นของไทยโดยสมบูรณ์ สถาปัตยกรรมไทยเป็นงานศิลปะที่น่าเสนอในรูปแบบของสิ่งก่อสร้างต่างๆคุณค่าของงานด้านสถาปัตยกรรมนั้น ทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและ ด้านความงดงามทางสุนทรีศิลป์ ดังนั้น เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านสถาปัตยกรรม จึงอยู่ในระดับมาก

5. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจาก นักเรียนยังเห็นความสำคัญของภาษาไทย เห็นว่าการใช้ภาษาไทยจะดี เพราะจะเป็นสมบัติทาง วัฒนธรรมไทยที่ควรอนุรักษ์ ภาษาไทยมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาเป็นแบบแผนที่งดงาม มีการ พูดย่อ การอ่าน และการเขียนซึ่งมีลักษณะเฉพาะ ได้รับการปลูกฝังความมีชาตินิยมในความเป็น ไทย ใช้ภาษาไทยซึ่งมีวิวัฒนาการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและสร้างคำสื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง กว้างขวาง มีความหมายลึกซึ้งจดจำใช้สืบทอดกันมา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2531 : 45) ที่กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ก่อให้เกิดความ หมายตรงกัน เป็นสื่อกลางในการสืบทอดและเป็นหลักฐานของวัฒนธรรม ทำให้สามารถ ศึกษาถ่ายทอดนำมาอนุรักษ์และสร้างสรรค์วัฒนธรรม เป็นมรดกทางสังคมสืบทอดมา อีกทั้ง ภาษาเป็นเอกลักษณ์ของชาติความภาคภูมิใจมาสู่คนในชาติ ถือเป็นสมบัติของชาติที่ควรหวง แหนรักษาไว้มิให้เสื่อมสูญ ดังนั้นเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ด้านภาษาไทย จึงอยู่ในระดับมากที่สุด

6. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านประเพณีไทย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจาก ประเพณีของไทยส่วนใหญ่ที่มาจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์และสภากงุมิ ประเทศของไทยก็มีส่วนกำหนดรูปแบบของประเพณีด้วย จึงทำให้ประเพณีไทยมีความเหมาะสม ของสังคมไทยในแต่ละยุคสมัย ประเพณีไทยได้กลมกลืนเข้าวิถีชีวิตของคนไปอย่างแนบแน่น เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด ประเพณีบวช ประเพณีแต่งงาน ประเพณีงานศพ ประเพณีทำบุญขึ้นปี ใหม่ ประเพณีทำบุญตรุษ ประเพณีทำบุญสงกรานต์ ประเพณีทำบุญวันสารท ประเพณีลอย กระทง ประเพณีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีทางราชการ เหล่านี้ได้ถูกหยิบยกขึ้นมา ปฏิบัติให้เห็นอยู่เนืองนิตย์และเป็นประจำ ซึ่งการได้รับข้อมูลที่บ่อยครั้งและต่อเนื่องย่อมจะส่งผล ต่อ แบบความเชื่อ ความคิด การกระทำ ค่านิยม ทักษะคติ ศิลธรรม จารีต ระเบียบแบบแผน และวิธี การกระทำสิ่งต่างๆ จนกลายเป็นแบบอย่างความคิดหรือการกระทำที่ได้สืบทอดกันมา และยังมีอิทธิ พลต่อเจตคติของนักเรียน สอดคล้องกับการค้นพบของ ประพันธ์ ธรรมไชย และคณะ (2543 : 85) กล่าวว่า ประเพณีเป็นแบบแผนของการปฏิบัติหรือการกระทำที่คนในสังคมเดียวกันยึดเป็นแนว ทางรวมทั้งความเชื่อ ค่านิยม การใช้ภาษา หรือการดำเนินชีวิตต่างๆ ไป ดังนั้นเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ด้านประเพณีไทย จึงอยู่ในระดับมากที่สุด

7. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านมารยาทไทย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจากบรรพบุรุษของไทยได้วางแบบอย่างมารยาทไว้อย่างเหมาะสมแบบอย่างมารยาทของชาติไทย เป็นหลักการที่ไม่ลำสมัย และมีโอกาสได้สัมผัส พบเห็น และได้ใช้ทุกโอกาส ทุกสมัย และทุกสถานที่ มารยาทของสังคมไทยสามารถนำไปใช้ในสังคมของชาติอื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ด้านมารยาทไทย จึงอยู่ในระดับมากที่สุด

8. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจาก โดยทั่วไปแล้วคนไทยได้ชื่อว่าเป็นคนมีน้ำใจงดงาม เพราะเหตุที่มีคุณธรรม และจริยธรรมเป็นหลักยึดในจิตใจ ถูกหล่อหลอมมา ด้วยจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งสั่งสอนให้เป็นมีจิตเมตตา ให้อภัย ปล่อยวาง นักเรียนซึ่งถูกสังคมชุมชนกล่อมเกลาคือแล้ว ย่อมเกิดความรู้สึที่ดีและเห็นคุณค่าของจริยธรรมดังกล่าว ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้ส่วนมาก อาจเป็นบุคคลซึ่งมีความรอบคอบ สมัครงานสามัคคี รักเกียรติ ชื่อสัตย์สุจริต มีหิริโอตตปปะ จิตใจงาม กตัญญูกตเวที อดทน มีใจกว้างขวางโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ ด้วยสาเหตุเหล่านี้ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดความรักและคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง ดังนั้น เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม จึงอยู่ในระดับมาก

9. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนได้รับการปลูกฝังให้เกิดความภาคภูมิใจใน ศรัทธา ผ่านกระบวนการกล่อมเกลากทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ อาจมีกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรักชาติ ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่ออกมาเน้นให้คนไทยเกิดความรักและหวงแหนชาติ ศาสนาก็เช่นกันเป็นแบบของวิถีชีวิตของคนไทยที่กลมกลืนกลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเคารพศาสนาจึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคน ในชาติ ศาสนาสอนให้คนเป็นคนดีมีศีลธรรมมีเมตตาต่อกัน ทุกคนควรให้ความเคารพซึ่งในพระธรรมคำสั่งสอน เพราะชาติใดไม่มีศาสนา ชาตินั้นจะถูกทำลายได้ง่าย ศาสนาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการช่วยชาติให้อยู่รอดปลอดภัย หนึ่งหนึ่ง สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่เคารพสักการะสูงสุดของปวงชนชาวไทย พระองค์ทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนไทย ประเทศชาติจะดำรงอยู่ก็เพราะมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจในการต่อสู้กับ อริราชศัตรู ในการรักษาเอกราช

ของประเทศ หรือในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า พระองค์มีทรงมหाराชเป็นธงประจำ
 ดังของพระองค์ เวลาพระองค์เสด็จไปไหนตรงนั้นจะปักอยู่หน้ารถพระที่นั่ง และเพลง
 สรรเสริญพระบารมีเปรียบเสมือนสัญลักษณ์แทนพระองค์ กระบวนกล่อมเกลาทงสังคมที่
 หลากหลายดังกล่าวอาจส่งผลต่อเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วง
 ชั้นที่ 4 ด้านการเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงอยู่ในระดับมากที่สุด

10. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านวิถีครอบครัวไทย อยู่ในระดับมาก อาจมีสาเหตุมาจาก
 นักเรียนเกิดในครอบครัวไทย และได้รับถ่ายทอดและปลูกฝังการเคารพเชื่อฟังตามลำดับอาวุโส
 (Seniority) ตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นการย้ำเรื่องวัชฐมี มีความผูก
 พันทางสายโลหิต ความรักความกตัญญูผู้เคยอุปการะและความรักความสัมพันธ์ทางสายโลหิต
 เกิดความร่วมมือระหว่างสมาชิก บุตรมีหน้าที่เรียนหนังสือ และช่วยบิดามารดาตามความ
 สามารถ เด็กนักเรียนได้รับความรักความอบอุ่น พ่อแม่ก็จะรักลูกจึงอยากให้ลูกมีชีวิตที่ดี
 พยายามเลี้ยงลูกอย่างดีที่สุด ซึ่งถือว่าวิถีชีวิตของครอบครัวไทยใน เขตพื้นที่นี้ยังเป็นครอบครัว
 อบอุ่นและพยายาม อบรมบ่มนิสัยของบุตรธิดาของตนให้เกิดความรักในวิถีชีวิตครอบครัว
 แบบไทย ดังนั้น เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านวิถีครอบครัวไทย จึงอยู่ในระดับมาก

11. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับมาก อาจมี
 สาเหตุมาจาก ชาติไทยได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่และความเจริญรุ่งเรือง ใน
 ปัจจุบันเอกลักษณ์ความเป็นไทยแห่งวิถีชีวิตและภูมิปัญญา เป็นความภาคภูมิใจที่เราทุกคนควร
 สืบทอดและส่งเสริมให้ดำรงอยู่ เนื่องจากวัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับ การแก้
 ปัญหาการดำเนินชีวิต การพัฒนาประเทศ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ป้องกัน การทำลาย
 วัฒนธรรมและศาสนา โดยส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อเชิญชวน ส่งเสริม เผยแพร่
 ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
 ของสมาชิกในครอบครัว และชุมชน วิถีไทยกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ
 รวมทั้งการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้เจตคติต่อ
 วัฒนธรรมไทย ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับมาก

12. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและเพศของนักเรียน ต่อระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมทุกด้าน ด้านดนตรีไทย ด้านนาฏศิลป์ไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทย และ ด้านภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ เมื่อพิจารณาลงถึงรายละเอียดแล้วจะพบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและหญิงที่อยู่โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีเจตคติที่สูงกว่านักเรียนที่อยู่โรงเรียนขนาดกลาง และนักเรียนเพศหญิงก็จะมีเจตคติที่สูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ได้รับถูกปลูกฝังให้เป็นผู้มีความนุ่มนวลเรียบร้อย ว่าง่ายสอนง่าย และเป็นผู้ออกใกล้ชิดกับครอบครัวมากกว่าจึงมีโอกาสได้รับการอบรมบ่มนิสัยจากผู้ปกครอง เด็กผู้หญิงจึงมีเจตคติที่สูงกว่าผู้ชาย ประกอบกับการที่นักเรียนที่อยู่โรงเรียนขนาดใหญ่มีเจตคติที่สูงกว่านักเรียนที่อยู่โรงเรียนขนาดกลางอาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าและได้รับงบประมาณสำหรับบริหารที่สูงกว่า จึงมีโอกาสได้สร้างและพัฒนา กิจกรรมการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยมากกว่า ดังนั้นนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่จึงมีโอกาสได้สัมผัสกับศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวบ่อยครั้งกว่า ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าที่สูงกว่า เด็กนักเรียนโรงเรียนขนาดกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาลงลึกไปอีกจะพบว่าเด็กนักเรียนหญิงโรงเรียนขนาดใหญ่มีอัตราระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยทุกด้านสูงกว่าเด็กนักเรียนเพศชายโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งกล่าวได้ว่า นักเรียนชายซึ่งโดยรวมแล้วมีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยต่ำกว่านักเรียนหญิงอยู่แล้ว ถ้าเด็กนักเรียนชายไปอยู่โรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดเล็กลงไปด้วยแล้ว ก็อาจจะทำให้เจตคติต่ำลงไปอีก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กนักเรียนชายเป็นเพศที่มีความห้าวหาญไม่ค่อยจะสนใจบิดามารดา ให้ความสนใจและให้ความสำคัญเพื่อนมากกว่าความห่วงใยจากครอบครัวจนขาดหายไปประกอบกับไปอยู่ที่โรงเรียนซึ่งขาดรูปแบบและขาดงบประมาณให้ การสร้างและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยด้วยแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้เจตคติของนักเรียนชายต่ำลงไปอีก จึงส่งผลให้ทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าว มีอิทธิพลร่วมระหว่างกัน

13. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนและขนาดโรงเรียน ต่อระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านประเพณีไทย ด้านมารยาทไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านการเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ด้านวิถีครอบครัวไทย และ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ แต่สอดคล้องกับการวิจัยของ สุรวุฑย์ ศรีพล (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและประสบการณ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่อการมีเจตคติวิทยาศาสตร์และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 สอดคล้องกับรังสรรค์ ตำราฐรีน (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและตำแหน่งเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องคอมพิวเตอร์ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จะเห็นได้ว่าพิจารณาความแตกต่างของเจตคติระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชายทุกด้านมีความแตกต่างกันทั้งนั้น ซึ่งเป็นการตอกย้ำว่าความคิดเห็น ทักษะคิด หรือความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียนหญิงและชายมีความแตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลถึงความแตกต่างแล้วอาจเป็นเพราะสถาบันครอบครัวที่มีส่วนในการอบรมบ่มนิสัยให้เด็กเกิดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย แต่เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาแม้จะอยู่โรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนขนาดกลางเจตคติของนักเรียนก็ไม่มี ความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงส่งผลทำให้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนและขนาดโรงเรียนต่อระดับเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านประเพณีไทย ด้านมารยาทไทย ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านการเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ด้านวิถีครอบครัวไทย และ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยปรากฏพบว่าเยาวชนในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ยังมีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในระดับสูง ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณที่ดี และถือว่าเป็นจุดแข็งที่มีประโยชน์ต่อการปลูกฝังและส่งเสริมความรักของความเป็นไทย ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการและมีมาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการเสริมสร้างค่านิยมและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เพื่อความยั่งยืนของวัฒนธรรมไทย

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปลูกฝังเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ด้านดนตรีไทย และด้านนาฏศิลป์ไทย ให้สูงขึ้น ซึ่งอาจดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วม กับกิจกรรมทางด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้เป็นรูปธรรม อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ในเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 1 และเขตการศึกษาอื่น เพื่อเป็นการค้นหาปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ในเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 1 และเขตการศึกษาอื่น เพื่อเป็นการค้นหารูปแบบที่เหมาะสมในการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย